PROGRAM PROFILAKTYKI
2013/2014

ZESPÓŁ SZKÓŁ EKONOMICZNYCH

im. Jana Pawła II

w Staszowie

CEL PROGRAMU: ***„Rozwijanie umiejętności społecznych, psychologicznych i budowanie poczucia własnej wartości„***

Koordynator programu:
Pedagog szkolny
Ewa Krzystanek

Autor:
Marta Olczak
Kamila Szewczyk

ROK SZKOLNY 2013/2014
PODSTAWY PRAWNE DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH PODEJMOWANYCH W SZKOLE

Akty prawne obowiązujące przy konstruowaniu Szkolnego Programu Profilaktyki:

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.)

Art. 72 ust. 1: „Rzeczpospolita Polska zapewnienia ochronę praw dziecka. Każdy ma prawo żądać od organów władzy publicznej ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją".

2. Konwencja o Prawach Dziecka (przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989r.)

Art. 3: „We wszystkich działaniach dotyczących dzieci, podejmowanych przez polityczne lub prywatne instytucje opieki społecznej, sądy, władze administracyjne lub ciała ustawodawcze, sprawą nadrzędną będzie najlepsze zabezpieczenie interesów dziecka".

Art. 19 „Państwa-Strony będą podejmowały wszelkie właściwe kroki w dziedzinie ustawodawczej, administracyjnej, społecznej oraz wychowawczej dla ochrony dziecka przed wszelkimi formami przemocy fizycznej bądź nadużyć, zaniedbania bądź niedbałego traktowania".

Art. 33: „Państwa-Strony będą podejmowały wszelkie odpowiedzialne kroki, w tym środki ustawodawcze, administracyjne, socjalne oraz środki w dziedzinie oświaty, w celu zapewnienia ochrony dzieci przed nielegalnym używaniem środków narkotycznych i substancji psychotropowych, zgodnie z ich zdefiniowaniem w odpowiednich umowach międzynarodowych, oraz w celu zapobiegania wykorzystaniu dzieci do nielegalnej produkcji tego typu substancji i handlu nimi".

3. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. Nr 977)

„Działalność edukacyjna szkoły jest określona przez:
1) szkolny zestaw programów nauczania, który uwzględniając wymiar wychowawczy, obejmuje całą działalność szkoły z punktu widzenia dydaktycznego;
2) program wychowawczy szkoły, obejmujący wszystkie treści i działania o charakterze wychowawczym;
3) program profilaktyki dostosowany do potrzeb rozwojowych uczniów oraz potrzeb danego środowiska, obejmujący wszystkie treści i działania o charakterze profilaktycznym.

Szkolny zestaw programów nauczania, program wychowawczy szkoły oraz program profilaktyki tworzą spójną całość i muszą uwzględniać wszystkie wymagania opisane w podstawie programowej. Ich przygotowanie i realizacja są zadaniem zarówno całej szkoły, jak i każdego nauczyciela".

4. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. Nr 0 poz. 532)

5. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2012 r., poz. 124)

6. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości w przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2007 r. Nr 70, poz. 473 z późn. zm.)

„Pragnienie, by żyć lepiej, nie jest niczym złym, ale błędem jest styl życia, który wyżej stawia dążenie do tego, by mieć aniżeli być, i chce więcej mieć, nie po to aby bardziej być, lecz by doznać w życiu najwięcej przyjemność"

Jan Paweł II

WSTĘP

Profilaktyka – to chronienie człowieka w rozwoju przed zagrożeniami i reagowanie na pojawiające się zagrożenia. Jej celem jest ochrona dziecka, ucznia, wychowanka przed zakłóceniami rozwoju czyli przed podejmowaniem zachowań hamujących lub niszczących rozwój, określonych jako zachowania ryzykowne.

Wszystkie zadania mają na celu wyposażenie młodego człowieka w umiejętności budowania dobrych relacji i pozytywnych więzi opartych na skutecznej komunikacji. Poza tym nieodzownym elementem działań profilaktycznych jest poznanie sposobów radzenia sobie w sytuacjach trudnych, wyrażania swoich potrzeb, emocji i opinii.

Program opiera się na założeniu, że efektywną formą jest praktyczne działanie, promowanie zdrowego stylu życia, dobrego funkcjonowania w sferze fizycznej, psychicznej, oraz rozwoju osobowości. Realizacji programu mają służyć działania szkoły, oddziaływania nauczycieli skierowane na osobowość wychowanka. Dostarczanie uczniom specyficznych informacji dotyczących mechanizmów przeciwdziałania uzależnieniom i wyposażenie w umiejętności służące lepszemu radzeniu sobie z problemami życiowymi.

IDENTYFIKACJA PROBLEMÓW

Zespół Szkół Ekonomicznych im. Jana Pawła II w Staszowie jest szkołą publiczną, której organem prowadzącym jest Starostwo Powiatowe w Staszowie a organem sprawującym nadzór pedagogiczny jest Kuratorium Oświaty w Kielcach.

Dnia 4 lipca 2013r. Rada Pedagogiczna powołała nowy skład zespołu do spraw profilaktyki w składzie:

Ewa Krzystanek
Marta Olczak
Kamila Szewczyk
Małgorzata Opala
Ewa Juda
Agnieszka Nowakowska
Wojciech Misiak
Bartosz Jabłoński
Grzegorz Flesik

Z analizy ankiety ewaluacyjnej przeprowadzonej w czerwcu 2013 roku na próbie 100 osób wynika, że dotychczas realizowany Program Profilaktyki spotkała się z dużą akceptacją uczniów, jak również nauczycieli. Oznacza to, że w bieżącym roku szkolnym należy kontynuować działania realizowane w dotychczasowym programie kładąc szczególny nacisk - zgodnie z propozycjami młodzieży na:

- sposoby radzenia ze stresem,
- niebezpieczeństwo uzależnień, profilaktykę, leczenie i pomoc,
- konsekwencje stosowania przemocy fizycznej i psychicznej, w tym zagrożenia płynące z Internetu,
- zasady zdrowego odżywiania,
- planowanie kariery zawodowej,

- wychowanie do życia w rodzinie,
- aktywność fizyczną.

Natomiast nauczyciele i rodzice wskazują następujące problemy:

- nieradzeniem sobie z obowiązkami szkolnymi,
- dużą absencja na zajęciach,
- brak motywacji do podnoszenia swoich umiejętności,
- nieumiejętność rozładowania własnych negatywnych emocji (agresja, stres).

Przedstawiony Program Profilaktyki jest kontynuacją programu z roku 2012/2013, który został w niewielkim stopniu zmodyfikowany w celu dostosowania go do bieżących potrzeb. Niniejszy Program Profilaktyki jest ściśle skorelowany z Programem Wychowawczym i Planem Pracy Szkoły.

CELE PROGRAMU

- redukowanie agresywnych zachowań w grupie rówieśniczej,
- propagowanie zdrowego stylu życia,
- upowszechniania wśród młodzieży aktywnego modelu życia i spędzania wolnego czasu bez używek, aktów agresji, przemocy,
- pomoc w rozwijaniu umiejętności społecznych i psychologicznych,
- budowanie poczucia własnej wartości i zachowań asertywnych,
- troska o bezpieczeństwo ucznia,
- przygotowanie uczniów do pełnienia ról społecznych,
- wdrażanie postaw humanitarnych w zachowania uczniów,
- kształtowanie odpowiedzialności za swoje postępowanie.

ZADANIA DLA PROGRAMU:

- stworzenie warunków bezpiecznego funkcjonowania szkoły, wolnej od zagrożeń,
- zapobieganie zagrożeniom lub ograniczenie i eliminowanie już występujących,
- wzmacnianie zachowań społecznie akceptowanych,
- informowanie uczniów, rodziców i nauczycieli zagrożeniach oraz możliwościach ich eliminacji,
- stwarzanie na terenie szkoły warunków do realizacji zainteresowań,
- propagowanie zdrowego stylu życia,
- kształtowanie podstawowych umiejętności życiowych,
- kształtowanie właściwej postawy do wypełniania obowiązków szkolnych,
- aktywizowanie uczniów do działań na rzecz ochrony środowiska i społeczności lokalnej,
- pedagogizacja rodziców na temat zagrożeń jakie stwarza współczesny świat.

UCZESTNICY PROGRAMU

Program obejmuje treści skierowane do:

- uczniów - głównych podmiotów oddziaływań. Program uwzględnia ich potrzeby oraz specyfikę okresu rozwojowego,
- rodziców - podmiotów wspomagających profilaktykę w szkole. Współtworzą program poprzez wskazywanie najistotniejszych problemów oraz uczestniczą w nim, podnosząc swoje umiejętności rodzicielskie i wychowawcze,
- nauczycieli - podmiotów i realizatorów programu. Stale podnoszą swoje kompetencje wychowawcze i interpersonalne poprzez uczestniczenie w szkoleniach i kursach oraz kontakt z najnowsza wiedzą z dziedziny psychoprofilaktyki.

REALIZATORZY PROGRAMU:

- dyrektor,
- nauczyciele i wychowawcy klas,
- pedagog szkolny,
- samorząd szkolny,
- społeczność uczniowska,
- rodzice,
- instytucje pozaszkolne.

TREŚCI PROGRAMU REALIZOWANE BĘDĄ PODCZAS:

- lekcji,
- godzin wychowawczych,
- zajęć z pedagogiem,
- zajęć warsztatowych prowadzonych przez specjalistów,
- zajęć pozalekcyjnych,
- wycieczek.

INSTYTUCJE WSPIERAJĄCE REALIZACJE PROGRAMU

- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczną w Staszowie,
- Stacja Sanitarno – Epidemiologiczną w Staszowie,
- Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Staszowie,
- Komendą Powiatową Policji w Staszowie,
- Stowarzyszenie ProCivitas w Staszowie,
- Bractwo św. Anny,
- Poradnia leczenia uzależnień w Staszowie,
- Zakład Opieki Zdrowotnej w Staszowie,
- Młodzieżowe Centrum Kariery,
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Staszowie

SZCZEGÓŁOWY HARMONOGRAM PROGRAMU PROFILAKTYKI 2013/2014

Termin realizacji	Plan działania	Osoby odpowiedzialne	Realizacja
Wrzesień 2013	Spotkanie zespołu ds. profilaktyki i zaplanowanie działań na bieżący rok szkolny.	- zespół ds. profilaktyki	
	Zaplanowanie działań Szkolnego Koła Wolontariuszy.	E. Krzystanek	
	Zapoznanie uczniów z regulaminami obowiązującymi na terenie szkoły (klasopracowni, sali gimnastycznej, boiska szkolnego, świetlicy, biblioteki.	- wychowawcy	
	Wzmacnianie poczucia przynależności do grupy klasowej - ogniska integracyjne - godziny z wychowawcą	- pedagog szkolny - wychowawcy klas	
Październik 2013	Realizacja jednej godziny z wychowawcą pt. *„Szkoła oczami uczniów, rodziców i nauczycieli”.*	- wychowawcy	
Październik - Listopad 2013	Warsztaty z doradztwa zawodowego w kl. IV pt. *„Moje mocne strony – warsztat samopoznania i planowania kariery”.*	- doradca zawodowy - instytucje wspomagające	
Listopad 2013	Warsztaty z doradztwa zawodowego w kl. III pt. *„Młodzież aktywna i przedsiębiorcza”.*	- instytucje wspomagające	
Grudzień 2013	Mikołajki 2013/2014 - akcja charytatywna - szkolnych wolontariuszy we współpracy z Samorządem Uczniowskim	E. Krzystanek M. Stemplewska M. Olczak G. Flesik B. Jabłoński E. Juda i inni n-le stażyści - Samorząd Uczniowski	

Styczeń 2014	Warsztaty *„Nie zawstydzaj, nie upokarzaj. O agresji i przemocy”***.**	- wychowawcy - pracownik MCK i PPP	
	Spotkanie zespołu ds. profilaktyki w celu podsumowania pracy w I semestrze.	- zespół ds. profilaktyki	
Luty 2014	Warsztaty *„Stres pod kontrolą”*	- wychowawcy -instytucje wspomagające	
Marzec 2014	***„Tydzień Profilaktyki”:*** *1 dzień* –„Jem zdrowo - żyję zdrowo. Zdrowe odżywianie w praktyce” - spotkania warsztatowe *2 dzień* – „Uwolnij mózg od uzależnienia!” - spotkania warsztatowe *3 dzień* – „Stop przemocy – spróbujmy inaczej” - spotkania warsztatowe - spotkania warsztatowe *4 dzień* – „Asertywność sposób na radzenie sobie z własną i cudzą agresją” - spotkania warsztatowe *5 dzień* – Podsumowanie „Tygodnia Profilaktyki”	E. Krzystanek M. Olczak M. Stemplewska G. Flesik B. Jabłoński M. Opala W. Misiak i inni n-le stażyści - pracownicy instytucji wspierających pracę szkoły	
	Realizacja jednej godziny *z* wychowawcą pt. *„Walka ze stresem, czyli jak być zawsze pogodnym”*	- wychowawcy klas maturalnych - pedagog	
Kwiecień 2014	Warsztaty *„Internet – zagrożenie czy dobrodziejstwo XXI wieku” .*	- pracownik MCK	

Maj 2014	Realizacja jednej godziny z wychowawcą pt. *„Kultura na co dzień”*	-wychowawcy	
Czerwiec 2014	Badanie ewaluacyjne. Przeprowadzenie ankiety ewaluacyjnej dotyczącej działań profilaktycznych realizowanych w bieżącym roku szkolnym.	- zespół ds. profilaktyki	
	Podsumowanie realizacji programu, wyciągnięcie wniosków, zaplanowanie działań i przedsięwzięć na przyszły rok szkolny. Przygotowanie sprawozdania.	- zespół ds. profilaktyki	
Cały rok	***Cykl gazetek tematycznych*** • wrzesień - klasa IIb *„Życie bez nikotyny”* • październik - klasa IIc *„Alkohol szkodzi zdrowiu”* • listopad - klasa Ie *„Anoreksja i bulimia”* • grudzień - klasa IId *„W życiu jak w tańcu, każdy krok ma znaczenie - nie daj szansy AIDS”* • styczeń - klasa IIIc *„Depresja – jak z nią walczyć?”* • luty - klasa IIIe *„Nadwaga i otyłość”* • marzec - klasa Ib *„Cichy zabójca WZW C”* • kwiecień - klasa IIIb *„Zrozum cukrzycę – znaj sygnały ostrzegawcze ”* • maj – klasa Ic *„Jak bezpiecznie spędzać wolny czas? – uwaga na sekty”*	- wychowawcy poszczególnych klas	
	Zajęcia dotyczące przygotowania do świadomego macierzyństwa i rodzicielstwa.	- nauczyciel WDŻ - pielęgniarka szkolna - pracownicy służby zdrowia	

	Zwiększenie bezpieczeństwa w miejscach szczególnie zagrożonych (w szkole) - dyżury nauczycieli.	- nauczyciele - pracownicy obsługi	
	Propagowanie aktywnych form spędzania wolnego czasu: - zorganizowanie rajdu rowerowego, - organizacja kuligu z kreatywnymi przeszkodami	- nauczyciele w-f - wychowawcy	
	Systematyczny monitoring absencji na zajęciach szkolnych - sprawdzanie obecności uczniów na każdej jednostce lekcyjnej - odnotowywanie spóźnień - ustalenie powodów absencji - informowanie pedagoga o licznych absencjach - informowanie rodziców o frekwencji uczniów (rozmowy, spotkania, kierowanie pism).	- wychowawcy - nauczyciele - pedagog	

Realizacja programu po zaopiniowaniu przez Radę Pedagogiczną spoczywa **na wszystkich nauczycielach** i pracownikach administracji i obsługi szkoły, przy współpracy z instytucjami działających na rzecz dzieci i rodziny wraz z ekspertami wśród rodziców.

Zespół ds. profilaktyki zakłada możliwość modyfikacji zadań zaplanowany do realizacji w roku 2013/2014 zgodnie z pojawiającymi się w szkole potrzebami.

LITERATURA

1. Wnioski z ankiety ewaluacyjnej Programu Profilaktycznego 2012/2013 przeprowadzonej przez zespół ds. profilaktyki w ZSE w Staszowie.
2. A. Kowalewska, I. Tabak ”*Pakiet edukacyjny dla nauczycieli z zakresu profilaktyki palenia tytoniu",* Warszawa, ORE 2011
3. *Z. Gaś "Profilaktyka w szkole”"*, Warszawa, WSiP 2004
4. B. Woynarowska “*Scenariusze zajęć z zakresu kształtowania umiejętności psychospołecznych uczniów w praktyce szkolnej*”, Warszawa, ORE 2012
5. D. Macander **„***Profilaktyki uzależnień w szkole — e-poradnik”,* Warszawa, ORE 2012
6. T. Opolska *„ Szkoła wobec fascynacji i zagrożeń sektami”,* Warszawa, ORE 2012
7. B. Woynarowska *„Organizacja i realizacja edukacji zdrowotnej w szkole ponadgimnazjalnej”,* Warszawa, ORE 2012
8. A. Karasowska *„Jak budować porozumienie i współpracę w szkole?: profilaktyka na co dzień”,* Warszawa, Wydawnictwo Edukacyjne Parpamedia, Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, 2009
9. M. Wieczorek-Stachowicz *„Profilaktyka w szkole: poradnik dla nauczyciela”,* Warszawa, Wydawnictwo Edukacyjne Parpamedia: Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych 2007

Z powyższym programem zapoznano członków Rady Pedagogicznej ZSE w Staszowie w trakcie posiedzenia w dniu ……. roku.

Program został uzgodniony i przeznaczony do realizacji.

RADA PEDAGOGICZNA: Zatwierdził: